

٤٥٩٤

مواد مخدر از دیدگاه اسلام

مؤلف
دکتر عبداللہ الطیار

مترجم
قریب اللہ مطیع

مواد مخدر

از دیدگاه اسلام

مؤلف:

دكتور عبدالله الطيار

مترجم: قریب الله مطیع

ح عبد الله محمد الطيار ، ١٤٢٤ هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر .

الطيار ، عبد الله محمد

المخدرات في الفقه الاسلامي (باللغة الفارسية) ، / عبد الله محمد
الطيار ، قريب الله مطيع - المدينة المنورة ، ١٤٢٤ هـ .

٥٤ ص : ١٧ × ١٢ سم

ردمك : ٩-٦٧٩-١٠-٩٩٦٠

١- الجنائيات (فقه إسلامي) ٢- المخدرات ، أمطيع ، قريب الله
(مترجم) ب . العنوان .

ديوي ٤،٢٥٥ / ٤٥٧٣ / ١٤٢٤ هـ

رقم الإيداع : ١٤٢٤ / ٤٥٧٣

ردمك : ٩-٦٧٩-١٠-٩٩٦٠

مطابع الرشيد - المدينة المنورة

ت : ٨٣٦٨٣٨٢ - فاكس : ٨٣٨٣٤٢٦

بسم الله الرحمن الرحيم

این رساله کوچک فشرده کتاب ((المخدرات في الفقه الاسلامي)) نوشته پوهاند عبدالله الطيار است، احكام، مسایل و فتاوی علمای مذاهب، نظریات دانشمندان بزرگ اسلام، فیصله های سازمان های جهانی در مورد مواد مخدر، که ارتباط به وضعیت کنونی کشور عزیز ما دارد، از این کتاب بیرون آورده شده و به زبان دری ترجمه شده است، خداکند در راه جلوگیری و مبارزه علیه این مواد مهلك مؤثر تمام شود.

طبعاً این رساله خالی از اشتباه نخواهد بود، از خوانندگان گرامی قبلاً پوزش می خواهم، و در پایان از برادرانی که در زمینه ترتیب مسایل، تصحیح، نوشته و چاپ این رساله با من سهم گرفته اند و همکاری نموده اند، صمیمانه اظهار سپاس مینمایم.

باتقدیم احترام

قرب الله مطیع

بسم الله الرحمن الرحيم

پیشگفتار

فضیلت رزق حلال

ستایش و سپاس خداوند عالمیان را ست، آن ذاتیکه آفرینندهٔ زمین و آسمان است، آنکه انسان را آفرید و بر همه مخلوقاتش برتری داد.

درود و سلام فراوان بر رسول گرامی مان حضرت محمد ﷺ، آنکه بشریت را از تاریکی به روشنی رهنمون فرمود. همه پاکی ها را حلال نمود و از پلیدی ها باز داشت .

وبعد:

خداوند زمین را برای انسان هموار ساخت و همه چیزها را برایش مسخر گردانید تا از آن بطور درست و در راه درست استفاده نماید، و در راه بدست آوردن روزی حلال بکوشد، تنبلی و سستی را به بهانه این و آن به خود راه ندهد.

انسان زحمتکش با هر نوع پیشه و حرفهٔ مباح، نزد مردم محبوب و محترم است، چنانکه انسان بی کار و تنبل که بار دوش دیگران است، سبک، و از نظرها افتاده می باشد.

اسلام کار و پیشه را محترم شمرده هرگز اجازه نمیدهد تا

مواد مخدر

شغلی یا پیشه ای که از آن روزی حلال بدست می آید مورد تمسخر قرار گیرد پیامبر بزرگ اسلام حضرت محمد ﷺ یاران خود را همیشه توصیه به کار و عمل می نمودند چنانکه فرموده اند: ((اگر کسی از شما ریسمان را گرفته هیزم بر پشت خویش بیاورد، و آنرا بفروشد، خداوند رویش را از آتش دوزخ باز می دارد...))^۱

مسلمان می تواند از راه های زیادی روزی حلال را بدست آرد مثلاً از راه زراعت، تجارت، صنعت و یاهر پیشه دیگری و یا وظیفه که مبنی بر حرام نباشد و معاونت در ظلم و تجاوز بالای دیگران نباشد.

خداوند می فرماید: (كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي وَمَنْ يَحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَى) (طه: ۸۱).

ترجمه: (و بخورید از چیزهای پاکیزه ای که برای شما روزی گردانیده ایم ولی در استفاده از آن افراط نکنید تا مبدا خشم من بر شما فرود آید و بر کسیکه خشم من فرود آید واقعاً که هلاک می شود).

ولی بعضی پیشه ها و حرفه های است که اسلام آنرا بر امت محمد ﷺ حرام قرار داده است، چون بر اخلاق و آداب و آبرو و عزت افراد جامعه تاثیر منفی میگذارد، مثل زنا (که در کشورهای غربی به

^۱ - متفق علیه.

مواد مخدر

پیشه وران آن جوازنامه داده می شود) تعلیم رقص، موسیقی، ساختن مجسمه و بت، و شراب و مواد مخدر، و تجارتی که در آن فریب و ظلم باشد، یا بهره برداری از راه های که اسلام از آن منع نموده مانند تجارت شراب، مواد مخدر، خنزیر، بت و مجسمه و ...

خداوند می فرماید: (وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِّنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْأَثَمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ) (بقره: ۱۸۸).

ترجمه: (مال های خود را در بین خویش به ناحق مخورید بطوریکه آنرا به حاکمان رشوت بدهید و بدین وسیله قسمتی از مال مردم را به ناحق بخورید در حالیکه شما می دانید).

یعنی کسی از شما مال دیگری را به ناحق نخورد پس درین قمار، فریب، غارت انکار حقوق دیگران و گرفتن مال کسیکه وی بدادن آن راضی نباشد و یا اینکه شریعت آنرا حرام گفته باشد اگر چه به توافق طرفین صورت گرفته باشد مانند پولی که از راه زنا بدست آورده شود، و شیرینی فال بین، و پول شراب و خنزیر و غیره داخل است.

پیامبر اسلام زشتی روزی حرام را چنین بیان می کند:

از ابو هریره رضی الله عنه روایت است که پیامبر صلی الله علیه و آله فرموده است:

مواد مخدر

((ای مردم! حقا که خداوند پاک است، جز پاک چیزی دیگر را نمیپذیرد، و خداوند به آنچه پیامبرانش را امر نموده بود، مؤمنان را نیز امر فرموده است، سپس این آیات را تلاوت نمودند: (يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحاً إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ) (مؤمنون: ۵۱)).

ترجمه: (ای پیامبران! از خوردنی های پاکیزه بخورید و عمل نیکو انجام دهید، بی گمان من به آنچه انجام می دهید آگاهم) و این آیت را نیز تلاوت نمودند: (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ) (بقره: ۱۷۲).

ترجمه: (ای مؤمنان! از چیزهای پاکیزه ای که برای شما روزی گردانیده ایم بخورید).

سپس در مورد شخصیکه سفر دراز و طولانی را می پیماید، و گرد، غبار و آشفتگی بر چهره اش هویداست، دو دست خود را بسوی آسمان بلند می نماید و می گوید: ای پروردگار! ای پروردگار! در حالیکه خوراکش از حرام، نوشیدنش از حرام، پوشاکش از حرام و از حرام تغذیه نموده پس چگونه دعایش مستجاب گردد؟!^۱

---

^۱ - روایت مسلم ۸۵/۳.

مواد مخدر

از کعب بن عجره رضی الله عنه روایت است که پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: (ای کعب پسر عجره! گوشتی که از حرام بروید، آتش دوزخ سزاوارش است).^۱ پس از این آیات و احادیث برای ما روشن می گردد که حصول رزق حلال سبب خوشبختی مسلمان در دنیا و آخرت شده بر عکس کسب حرام انسان را به بدبختی های دنیوی و اخروی کشانیده مانع قبول دعا و عبادت وی می شود.

پس هر آنچه که اسلام، خوردن، تعامل، و استعمالش را حرام قرار داده یا اینکه باعث ضرر می شود، تجارت و زراعت آن نیز حرام است مانند زراعت و تجارت مواد مخدر.

این عذر پذیرفته نمیشود که شخصی بگوید من مواد مخدر را کشت می کنم تا بالای کفار بفروشم، مسلمان اجازه ندارد تا اشیای حرام را رواج دهد و اینرا اجازه ندارد تا حیوان خنزیر را پرورش دهد و بالای نصاریٰ بفروشد، پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فروش انگور حلال را بالای کسیکه از آن شراب می سازد حرام قرار داده است.

فلهذا حصول رزق و دارائی از راه مواد مخدر چه زراعت یا تجارت حرام بوده باعث بدبختی ها و رنجها می شود، چنانکه بسیاری از پیشه وران این مواد در ابتدا پول هنگفتی را بدست می آورند ولی بلاخره

---

^۱ - روایت ترمذی ۲ / ۵۱۳.

مواد مخدر

در مشکلی دچار می شوند که همه دارو ندار شان به بادفنا می رود و تهیدست می شوند، پس باید از چنین مردمان عبرت گرفت، و از خداوند خواستار روزی پاک و حلال شد، و در پی کارها و پیشه های مباح شویم، تا رضامندی خداوند را حاصل نمایم.

مترجم. ۱۳۸۲ خورشیدی

تعریف مواد مخدر

تعریف لغوی مواد مخدر - مخدرات یا مخدره از کلمه (الخدر) گرفته شده که بمعنای ضعف سستی ، نرمی و ناتوانی است همچنان به معنای سردی نیز آمده ، در مجموع معنای ترس، کندی، حیرانی، تردد، تنبلی، بی غیرتی و بی همتی را در بر می گیرد و همهٔ این صفات در شخص معتاد به مواد مخدره و هرنشه کنندهٔ دیگرچه جامد و چه مایع باشد، پیداست.

تعریف اصطلاحی مواد مخدر: در بارهٔ مواد مخدر

تعاریفات زیادی آمده که بهترین این تعریف ها اینست: (هر مواد خام یا ساخته شده که دارای عناصر تحریک کننده یا تسکین دهنده که در غیر موارد طبی یا صنعتی بکار برده شود و استعمال این مواد شخص را به مداومت و عملی شدن و معتاد شدن بکشاند و ضررهایش بالای افراد اجتماع چه از نگاه جسمی یا روحی و یا اجتماعی ظاهر گردد مواد مخدر گفته می شود) این تعریف همه انواع و اقسام مواد مخدر موجوده در عصر حاضر و آنچه در آینده کشف شود در بر می گیرد.

انواع مواد مخدر :

مواد مخدره را میتوان به سه دسته تقسیم نمود:

۱- مواد مخدر طبیعی که از نباتات بدست می آید مثل چرس، افیون، (کوکنار)، نبات پان و تنباکو.

۲- مواد مخدره مصنوعی: این مواد از شیرۀ نباتات مخدره گرفته شده و بعد از تعاملات کیمیاوی ساده که بالای آنها اجرا می گردد و در نتیجه شکل آنرا تغیر میدهد، و عبارت از هیروئین، کوکائین، کودائین و موروفین می باشد.

۳- مواد مخدره اختراع شده : این مواد مخدر با دو نوع بالا که از نباتات و یا شیرۀ آن بدست می آید ارتباطی نداشته و از بعضی مواد کیمیاوی ترکیب شده بدست می آید ولی تأثیر آن همانند مواد مخدر طبیعی و مصنوعی می باشد مانند مواد خواب آور، ضد خواب، تسکین دهنده و بیهوش کننده، و خطرناکترین این مواد که استعمال کننده را معتاد

مواد مخدر

میسازد همانا هیروئین، کوکائین، مورفین، افیون، چرس و بنگ میباشد.

حکم مواد مخدر

دین مبین اسلام انسان را به همه خوبی‌ها و استفاده از هر آنچه مفید تمام میشود امر نموده و از هر آنچه زیان آور است منع می‌نماید قسمیکه در حدیث شریف آمده: (به خود و دیگران زیان مرسان)^۱ به همین منظور استفاده از مواد مخدر را دین اسلام حرام قرار داده است چون باعث ضرر جسمی و مفسد زیادی می‌شود، و همانطوریکه شراب و سائر مواد نشه آور ضررهای بی شماری دارد مواد مخدر نیز باهمه انواع و اقسامش خساره‌های جانی، مالی، اجتماعی و اخلاقی را در پی دارد، زیرا علت و انگیزه در بین هر دو یکی می‌باشد. به همین منظور دلایل حرام بودن مواد مخدر را که قرآن کریم و سنت مطهر پیامبر اسلام و اجماع امت و قیاس بیان نموده خدمت تان ذکر می‌نمائیم.

۱- روایت ابن ماجه

دلیل از قرآن کریم:

۱- خداوند می فرماید: (الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ

الرَّسُولَ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي
التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ
الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ
وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ)

(اعراف: ۱۵۷).

ترجمه: (آنهائیکه پیامبر نبی امی-ناخوان- را پیروی
می کنند که نام او را در نزد خود هم در تورات وهم
در انجیل نوشته می یابند،ایشانرا به معروف یعنی
پسندیده امر می کند و ایشان را از منکر یعنی ناپسند
باز می دارد، و برای شان چیزهای پاک را حلال می
گرداند و برای شان چیزهای پلید را حرام می سازد
وبارهای سنگین شان، و طوقی را که برگردن شان
است برمی دارد).

علما از آیه مبارکه فوق این اصل مسلم را برداشت نموده

مواد مخدر

اند که هر چیز خوب و پاکیزه مباح و هر چیز پلید و خبیث حرام می باشد. پس اگر ما مواد مخدر را زیر این اصل قرار دهیم آیا انسان عاقل و هوشیار چنین خواهد گفت که این مواد مخدر خوب و پاک و مباح است؟ گمان نکنم که شخصی چنین بگوید، بلکه همه مردمان عاقل متفق به پلیدی و حرام بودن مواد مخدر هستند چون ضررها و زیانهای بی شمار در آن نهفته است که به همه هویدا و آشکار است.

۲- خداوند می فرماید: (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ) (نساء: ۴۳).

ترجمه: (ای مومنان زمانیکه نشه هستید به نماز نزدیک مشوید تا هر آنچه را می گوئید بدانید).

۳- خداوند می فرماید: (يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا) (بقره: ۲۱۹).

ترجمه: (از تو در باره شراب و قمار می پرسند، بگو در

آنها برای مردم گناه بزرگ و منفعت های است، و گناه آن از نفع آن بزرگتر است).

۴- خداوند می فرماید: (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ فَهَلْ أَنتُمْ مُنْتَهُونَ) (مائده: ۹۰-۹۱) .

ترجمه: (ای مومنان! شراب، قمار، سنگ های نصب شده برای پرستش و بخت آزمائی به وسیله تیرها پلید است از کردار شیطان بنابراین از آن دوری کنید تا باشد که رستگار شوید، بی گمان شیطان می خواهد تا به وسیله شراب و قمار دشمنی و نفرت را میان شما ایجاد کند، و شما را از ذکر خداوند و از نماز باز دارد، پس آیا شما ازین اعمال ناشایسته اجتناب نمیکنید؟!)

مواد مخدر

در آیات فوق که به تدریج خداوند شراب را بر مردم حرام قرارداد، زیان های گوناگون آنرا نیز بیان نموده است و کلمه (خمر) یعنی شراب به معنای پنهان و پوشش می باشد(عقل را می پوشاند) پس همین خواص بلکه بالاتر از آن در مواد مخدر وجود دارد.

شیخ الإسلام ابن تیمیہ رحمۃ اللہ علیہ می گوید: ... اندک چرس نشه آور نزد اغلب علما مانند باقی مواد نشه کننده حرام است ... و فرقی بین اشیای نشه آور از لحاظ اینکه خوردنی یا نوشیدنی جامد و یا مایع باشد وجود ندارد.^۱

۵- خداوند می فرماید: (وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا) (نساء: ۲۹).
ترجمه: (و خویشتن را مکشید حقا که خداوند به شما مهربان است).

۶- خداوند می فرماید: (وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ) (بقره: ۱۹۵).

مواد مخدر

ترجمه: (و خود را بدست خویش به تهلکه نیندازید).

این دو آیت حفظ صحت بدن و عدم افگندن نفس را در هلاکت، بالای انسان واجب قرار میدهد (در صورتیکه مصلحت بالاتر مانند جهاد در راه خداوند وجود نداشته باشد) حال آنکه علم طب ضررهای ناشی از مواد مخدر بالای صحت و کشانیدن معتاد به این مواد را به دیوانگی و شاید مرگ ثابت نموده است.

پزشکان و دانشمندان زیان های این مواد را بطور مستند ذکر نموده اند، شیخ الإسلام ابن تیمیه و امام زرکشی به برخی از ضرر های این مواد اشاره نموده اند ابن تیمیه چنین می گوید: (.... و همین چرس شخص معتاد را نشه نموده وی را مست و بی هوش می نماید، نامردی، زن صفتی و دیوئی را در نفس معتاد جا می دهد حتی بالای مزاج تأثیر نموده انسان بزرگ وقوی را چون اسفنج ضعیف و ناتوان گردانیده در مقابل پرخور می شود، همچنان باعث دیوانگی انسان شده چنانکه سرنوشت اکثر معتادین به این

مواد به دیوانگی پیوسته است).^۱ زرکشی چنین می گوید:
(.... بعضی مردم آنرا استعمال نموده اند تا آنکه به عقل و
هوش آنها خلل وارد نموده حتی منجر به مرگ شان شده
است).^۲

دلایل از سنت پیامبر اسلام علیه الصلاه و

السلام:

۱- از عبدالله بن عمر رضی الله عنهما

روایت است که پیامبر ﷺ فرموده است: (هر چیز نشه
کننده شراب است، و هر شراب حرام است).^۳

۲- از جابر بن عبدالله روایت شده که پیامبر

خدا ﷺ فرموده اند: (آنچه مقدار زیادش نشه نماید، پس
مقدار کم آن نیز حرام است).^۴

۱- مجموع فتاوی جلد ۳۴ ص ۲۰۵

۲- زهر العریش ص ۱۰۲

۳- متفق علیه

۴- روایت ابو داؤد ۸۷/۴

۳- ام سلمة رضي الله عنها چنین روایت

می کند: (پیامبر خدا از هر آنچه که نشه می نماید و سستی و ناتوانی را به بار می آورد منع نموده است)^۱.

احادیث بالا به صراحت شراب و هر نشه آور دیگر را حرام قرار داده است ، و مواد مخدره نیز مانند سایر اشیای نشه آور داخل این حکم بوده بلکه در هلاک نمودن واز بین بردن انسان به مراتب بلندتر از آنهاست.

ابن حجر در فتح الباری چنین می گوید: (.... بدون قید از فرمودهٔ پیامبر علیه السلام نتیجه گیری نموده اند - هر نشه کننده حرام است- بر حرام بودن آنچه نشه آور است اگر چه آشامیدنی هم نباشد، پس چرس و غیره درین حکم داخل است)^۲.

عظیم آبادی قول طیبی را در عون المعبود چنین نقل می کند: (بعید نخواهد بود که در حرام بودن چرس و بنگ و هر آنچه

---

^۱ - روایت احمد ۴/۲۷۳

^۲ - فتح الباری ۱۰/۳۸

مواد مخدر

که باعث سستی و زوال عقل می شود ، از این حدیث دلیل گرفت چون سبب و علت - بی هوشی - در همه یکی است.^۱

دلیل اجماع:

اتفاق علما را بر تحریم بودن مواد مخدر و هر آنچه که سبب بی هوشی ، مستی و نشه می شود چه مایع باشد یا جامد، تعداد زیادی از علما ذکر نموده اند منجمله شیخ الإسلام ابن تیمیه، زرکشی ، عظیم آبادی، ابن حجرالهیتمی، خطابی، عراقی، قرافی و..... و هر کس آنرا حلال بداند کافراست، و امام های چهار مذهب بخاطر نبودن این مواد در عصر و زمانشان ابراز نظر نکرده اند.

دلیل قیاس:

- ۱- در استعمال مواد مخدر تجاوز بالایی نیازمندی های پنجگانه که اسلام در راه حفظ و نگهداری آنها با همه وسایل و امکانات کوشیده است (حفاظت از دین ، جان ، نسل ، مال ، عقل) و تجاوز بالایی هر یک از این نیازمندی ها را جنایت بسا

^۱ - عون المعبود ۱۰/۱۲۷

مواد مخدر

بزرگ خوانده و بخاطر حفظ و نگهداشت فرد و جامعه مجازات شدیدی را بر جنایت کاران این نیازمندی ها وضع نموده است.

مواد مخدر بالای فرد و جامعه تاثیرات بد و خطرناکی، از لحاظ دینی، صحتی، اقتصادی، امنی و روانی دارد، پس همچو ضررهای ناشی از مواد مخدر در ذات خودش برای منع و سرزنش استعمال کننده آن کافیت.

۳- مواد مخدرمانند شراب مسلمان را از ذکر خداوند و از نماز باز می دارد، مواد مخدرهمراه با بی هوشی و نشه، سستی کسالت و ضعف را به بارآورده که شاید ساعت ها طول بکشد، خداوند متعال می فرماید: (إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ فَهَلْ أَنتُمْ مُنْتَهُونَ) (المائدة: ۹۱) ترجمه: (... بی گمان

مواد مخدر

شیطان می خواهد تا به وسیله شراب و قمار دشمنی و نفرت را میان شما ایجاد کند و شما را از ذکر خدا و از نماز باز دارد، پس آیا شما ازین اعمال ناشایسته اجتناب نمی کنید؟!^۱

۳- استعمال مواد مخدر راه را برای جرایم و جنایات بزرگ هموار می سازد و معتاد را به ارتکاب جرمه و جنایت می کشاند، شخص معتاد به مواد مخدر بخاطر بدست آوردن این مواد جانش را در خطر مرگ انداخته همه سختی ها را متحمل میشود و اگر ناچار آید دست به غارت، دزدی و قتل خواهد زد، بررسی و تحقیقات زیادی که با بعضی زندانیان صورت گرفته است تأیید و تصدیق کننده آنچه گفتیم می باشد.

حکم زراعت و تجارت مواد مخدر

زراعت مواد مخدر و تجارت آن باوجود انگیزه های مختلفش حرام است، زیرا ضرر و زیان آن بالای فرد و جامعه بطور مستقیم تاثیر می نماید، در عین زمان همکاری با تجاوز

۱- سوره مائده / ۹۱

مواد مخدر

فساد و پخش فرومایگی و همدستی با جنایت کاران و مجرمین می باشد خداوند متعال چنین می فرماید: (وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبُرِّ وَالْتَقَوُا وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ) (مائده: ۲).

ترجمه: (ودر نیکو کاری و پرهیزگاری یکدیگر را کمک کنید و در گناه و ظلم کمک ننمائید).

و در سنت پیامبر بزرگ اسلام دلایل مشخص و مستندی مبنی بر حرام بودن خرید و فروش شراب وارد شده منجمله آنچه از جابر رضی الله عنه روایت است که رسول الله ﷺ فرموده اند: (به تاکید خداوند فروش شراب لاشهٔ مردار، خنزیر -خوک- و بت ها را حرام نموده است). متفق علیه.

دلایل واضح مبنی بر آنکه خداوند استفاده و منفعت از هر آنچه حرام است منع نموده وجود دارد، پس خرید و فروش، و استفاده از پول آنرا نیز حرام قرار داده است، از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که پیامبر بزرگ اسلام فرموده اند: (خداوند یهود را هلاک کند، که چربی را بر ایشان حرام نمود سپس آنرا فروختند و از پولش استفاده نمودند). متفق علیه.

نظر به دلایلی که ذکر شد به طور آشکار برای ما ثابت

مواد مخدر

می شود که هر آن چیزیکه دارای خواص بی هوش کننده و نشه آور- خمر- باشد حرام است و مواد مخدره نیز دارای چنین صفات بوده، مثل شراب خرید و فروش آن ممنوع و حرام می باشد.

چنانچه هر آنچه را که خداوند حرام قرار داده و از خرید و فروش آن منع نموده نشاندهنده آنست که تجارت با مواد مخدر نیز داخل این حکم است پس برای ما واضح می شود که تجارت بامواد مخدر و پیشه گرفتن آن و بدست آوردن فایده و سود از آن حرام است خداوند در مورد بدست آوردن مال از راه های نامشروع چنین می فرماید: (وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ)

(بقره: ۱۸۸) ترجمه: (و مال های خود را در بین خویش به ناحق مخورید) در مورد بدست آوردن مال از راه های نامشروع و ناحق علمای تفسیر چنین اموال را به دو دسته تقسیم نموده اند:

۱- بدست آوردن مال از راه ظلم، دزدی

خیانت، غارت و هر آنچه که سرانجامش به این کارهای نا شایسته می کشاند.

۲- بدست آوردن مال از راه هاییکه منع قرار

داده شده است مثل بدست آوردن مال از راه قمار و پیمان

مواد مخدر

و قرار دادهای نامشروع و حرام مثل سودگرفتن، و فروش آنچه که خداوند منفعت بردن از آن را حرام قرار داده است، مثل شراب و هر چیزیکه مثل شراب باشد مانند مواد مخدره، پس بدست آوردن مال از راه های که ذکر شد همه حرام بوده، اگر چه با توافق و رضایت هر دو طرف صورت گرفته باشد.

کسب و منفعت از راه تجارت و زراعت مواد مخدر نظربه حدیث شریف ذیل حرام می باشد. پیامبر ﷺ می فرماید: (به تاکید هرگاه خداوند چیزی را حرام نماید، پول آنرا نیز حرام قرار می دهد).^۱ همینطور کشت و زراعت مواد مخدر ناجایز و حرام می باشد چون این کار باعث ترویج مواد مخدر بین اقشار جامعه شده در نتیجه خشم و غضب خداوند را بیار می آورد و درعین وقت کسیکه آنرا کشت می نماید به مبتلا شدن و معتاد شدن و رواج یافتن این مواد مهلک در بین مردم رضایت دارد، و معلوم است رضایت و خشنودی در گناه، گناه شمرده می شود.

---

۱ - روایت الدار قطنی ۷/۳

مواد مخدر

چنانکه علمای فقه فروختن انگور را بالای کسیکه از آن شراب می سازد حرام قرار داده اند همچنان فروش سلاح را در وقت فتنه نیز حرام گفته اند، پس باز داشتن از کشت مواد مخدر و تجارت با آن سزاوارتر از شراب و فروش سلاح در وقت فتنه می باشد.

پیامبر ﷺ چنین می فرمایند: (خداوند بر شراب، و شیره کش آن، و نوشنده و ساقی آن، و فروشنده و خریدار آن، حامل و بارکش آن، و بار شده بسویش، و برخوردارنده پولش لعنت و نفرین فرستاده است).^۱

ابن حزم در کتاب محلی^۱ می گوید: (..... هر چیزیکه مقدار زیادش کسی را نشه و بی هوش کند پس یک قطره یا اضافه تراز آن تا مقدار زیادش شراب بوده، تصرف، فروش، نوشیدن استعمال نمودن آن بالای همه حرام است...)^۲

ابن عابدین حنفی می گوید: (... و در مورد فروش چرس از ابن نجیم " که از علمای معروف حنفی است " پرسیده شد که

۱ - روایت طبرانی در کبیر ۵۰/۹

۲ - محلی ۵۶۲/۷

مواد مخدر

آیا جایز است؟ در جواب نوشت: جایز نیست، لذا ازین جواب فهمیده می شود که ناجایز بودنش به معنای حرام بودن است...^۱

ابن قیم می گوید: (.... اما در حصه حرام بودن فروش شراب ... پس هر چیزیکه نشه آور است خواه مایع باشد یا جامد درین حکم داخل است... ولقمه نقرین شده (چرس) همه نظربه احادیث صحیح و مستند پیامبر ﷺ که طعنی در سندش و اجمالی در متنش نیست شراب محسوب شده است).^۲

حکمت در حرام بودن مواد مخدره

دین مبین اسلام رحمتی بر بندگان خداوند است ،
خداوند پیامبرش را مخاطب قرار داده می فرماید: (وَمَا
أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ) (انبیاء: ۱۰۷) .
ترجمه: (و ترا جز مرحمتی برای جهانیان
نفرستادیم).

۱- حاشیه ابن عابدین ۴۵۴/۶

۲- زاد معاد ۴۶۳/۴

این رحمت و مهربانی بطور آشکار در رهائی بشریت به واسطه پیامبر بزرگ اسلام محمد ﷺ زمانیکه آنها را از تاریکی ها به روشنی، واز نادانی و گمراهی و پرستش بندگان، به عبادت و بندگی پروردگار جهان، و از تنگی دنیا به فراخی آخرت کشانید، واضح است.

خداوند می فرماید: (وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ) (آل عمران: ۱۰۳).

ترجمه: (و شما برکناره گودالی از آتش قرار داشتید پس شمارا از آن نجات داد به این ترتیب خداوند آیات خود را به شما بیان میکند تا باشد که شما راه یابید).

و از پدیده های مهربانی و عطوفت پیامبر ﷺ بر عالمیان توصیه نمودن آنها به نیکی و باز داشتن از بدی، و حلال گراندن چیزهای پاک و حرام گراندن چیزهای ناپاک و نجس برای آنها می باشد چنانکه سختی ها و زنجیرهای قهر را از بندگان خدا کنار گذاشت، پس در شریعت اسلامی آنچه که

مواد مخدر

بالتر از وسع و طاقت انسان باشد وجود ندارد و این فضل و مهربانی و منت بزرگ خداوند بالای بندگانش است خداوند متعال می فرماید: (وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَاعْتَنَتَكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ) (بقره : ۲۲۰) .

ترجمه: (و اگر خداوند بخواهد شما را به زحمت می اندازد حقا که خداوند غالب و باحکمت است).

برای آنکه به ما روشن گردد که چرا اسلام مواد مخدر را حرام گفته، نظر دقیق در تاثیر این مواد بالای نیازمندی های پنجگانه که به اتفاق همه حفاظت و نگهداری از آنها واجب است (حفظ دین، جان، نسل، مال و عقل) نظر اندازی می نمایم.

بدون شک که مواد مخدر تاثیر عمیق بالای این نیازمندیها نموده، بنیاد و تهداب آنها متزلزل و ویران می سازد، و می توان در بخش های ذیل آنها واضح ساخت:-

الف: - از جمله این نیازمندیها یگانه چیزیکه بطور مشخص به سبب مواد مخدر آسیب پذیر است عقل انسان است، این نعمت بزرگ که پروردگار برای انسان لطف نموده و

مواد مخدر

انسان بوسیله آن راه های خیر و هدایت را درک می کند، و پروردگار خود را عبادت می نماید. خداوند متعال در قرآن کریم عقل را در چند موضع تعریف و تمجید نموده خصوصاً وقتیکه عقل در راه درست و صحیح کار گرفته نشود، خداوند از حال دوزخیان در حالیکه آنها فریاد می زنند چنین حکایت میکند:

(وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ)
(ملک: ۱۰) .

ترجمه: (ومی گویند اگر در دنیا گوش فرا می دادیم یا تعقل می کردیم حالا در زمره اهل دوزخ نمی بودیم). در جای دیگری می فرماید: (إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ) (ق: ۳۷).

ترجمه: (بی گمان درین پندیست برای کسیکه صاحب دل باشد یا گوش فرا دهد و متوجه باشد).

همین عقل انسان بود که خداوند آنرا پیشوا و جانشین در روی زمین قرار داد و همه موجودات را برایش مسخر کرد ولی بازهم قربانی جرعه از شراب یا پارچه از چرس یا افیون

مواد مخدر

و غیره پلیدی ها میشود! پس افسوس به حال کسیکه عقل خود را قربانی این چنین لذت ها و خوشی های خیالی و کوتاه مدت نموده آنرا تباہ و برباد میکند، این لذت ها و مستی های خیالی، آفات و مصایب خطرناکی در پی دارد که انسان را بدتر از حیوانات می سازد، پس چه فرقی میان شخصیکه عقل خود را توسط شراب به بربادی می کشاند و شخصیکه بوسیلهٔ مواد مخدره آنرا تباہ می کند؟! همهٔ دیانت های آسمانی گذشته توجه خاص به این نیازمندیهای پنجگانه داشته اند پس آیا ممکن است، دین اسلام که آخرین دیانت ها در روی زمین است و همه خوبیهای خاص و عام را در بر دارد راضی به آن باشد تا فردی از افراد منسوب به آن دیوانه وار چیزی رانداند و یا بطرف دیوانگی روان باشد؟! ابداً اینطور نخواهد بود و این پلیدی ها را ابداً برای آنها اجازه نخواهد داد.

ب: - مواد مخدر فساد دینی را به بار می آورد، دینی که بخاطر آن انسان آفریده شده است خداوند می فرماید: (وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ) (ذاریات: ۵۶).

ترجمه: (جن و انس را نیافریده ام مگر برای اینکه مرا

مواد مخدر

پرستش کنند). مواد مخدر همانند شراب پلید و از عمل شیطان است خداوند می فرماید: (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَبُوهُ لَعَلَّكُمْ تَفْلِحُونَ) (مائدة: ۹۰).

ترجمه: (ای مومنان! شراب، قمار، سنگ های نصب شده برای پرستش و بخت آزمائی به وسیلهٔ تیرها پلید است از کردار شیطان، بنابراین از آن دوری کنید تا باشد که رستگار شوید، بی گمان شیطان می خواهد تا به وسیلهٔ شراب و قمار دشمنی و نفرت را میان شما ایجاد کند، و شمارا از ذکر خداوند واز نماز بازدارد، پس آیا شما از این اعمال ناشایسته اجتناب نمی کنید)؟!.

مواد مخدره بنده را از نماز و ذکر خداوند باز می دارد، و هر چیزیکه مانع عبادت بنده شود مانند شراب است و فرقی میان آنها نیست مثل چرس، بنگ، هیروین، افیون و غیره... پس زیان مواد مخدره بالاتر از شراب است چون شیطان شخص معتاد به مواد مخدر را از نماز، ذکر خداوند، قرائت قرآن و همه عباداتی که به طهارت، وپاکی قلب و اخلاص ضرورت دارد مانع

مواد مخدر

واقع می شود، شخص معتاد به مواد مخدر، قادر به چنین اعمال نیک نمیتواند شود چون خودش فاقد عقل و هوش است و فرقی میان پاکی و پلیدی، خوبی و بدی کرده نمیتواند، و اینجاست که حکمت خداوند در مباح نمودن اشیای پاک و خوب، و حرام نمودن ناپاکی ها و پلیدی ها برای ما ثابت می شود، پس بدانیم که خداوند برای بندگانش نکوئی و سودمندی را برگزیده ولی اکثر مردم از آن غافلند.

ج: - مواد مخدره راه را برای تلف و بربادی مال هموار می سازد، همین مال است که وسیله قوام زندگی مردم است، خداوند می فرماید: (وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَامًا) (نساء: ۵).

ترجمه: (و اموال خود را که خداوند آنرا وسیله قوام زندگی شما گردانیده است به بی خردان مدهید) پس شخصیکه خود را به مواد مخدر مبتلا و معتاد می نماید از نادان ترین و بی خردترین مردمان خواهد بود چون وی پول و مال خود را در راهی به مصرف می رساند که ضرر و زیان آن بطور مستقیم به عقل و بدنش وارد می شود و درین راه تا وقتی

مواد مخدر

مصرف می نماید تا آنکه تهیدست و بینوا شود.

اگر ما شخصی را ببینیم که همه روزه مقداری از پول خود را می سوزاند آیا نمی گویم این شخص دیوانه است؟ و آیا وی را ازین عمل دیوانه وارش باز نمیداریم؟ پس چطور به شخصی که عقل و بدن خود را با مال خود می سوزاند؟! نمیتوان وی را دیوانه نامید؟!

شخص معتاد به مواد مخدر بخاطر بدست آوردن آن خود را در خطر مرگ قرار داده همه سختی ها را متحمل می شود، و اگر ناچار شود دست به دزدی، غارت و قتل خواهد زد، این حقیقتی است که اشخاص مبتلا به آن بخاطر بدست آوردن این مواد به چنین اعمال ناشایسته اقدام نموده اند.

د: - استعمال مواد مخدر شرف، آبرو، و پیوندها را در معرض بدنامی قرار میدهد، انسانیکه عقل، خرد، حیا و دین خود را از دست داده باشد چطور میتواند آبرو و عزت خود را نگهدارد؟ بعضی از علما گفته اند که شخص معتاد به مواد مخدر بی غیرت و دیوث می باشد و اگر تجاوزی بالای ناموس و آبرویش صورت بگیرد اعتنائی با آن نکرده عکس العمل

نشان نمیدهد.

هـ- مواد مخدر باعث امراض گوناگون شده انسان را به هلاکت میکشاند، پس چنین مواد مهلک و خطرناک چطور برخوردی بانفس انسانی خواهد داشت، آنکه خداوند حفاظت و نگهبانی اش را برانسان واجب گردانیده و از افگندن آن در تهلکه باز داشته است. خداوند می فرماید: (وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ) (بقره: ۱۹۵).

ترجمه: (و خود را بدست خویش به هلاکت نیندازید)

همچنان می فرماید: (وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ) (نساء: ۲۹).

ترجمه: (و خویشتن را مکشید) مواد مخدر راه تباهی و هلاکت را هموار می سازد از همین جاست که شفا خانه های عقلی و عصبی پر از قربانیان مواد مخدر بوده اکثر آنها بسبب سکتۀ قلبی چشم از دنیا می پوشند، پس اندکی شک و تردید در حرام بودن این وبای خطرناک که نیازمندیهای پنجگانه را همه از بین می برد باقی نخواهد ماند.

نگهداشت از این نیازمندی ها را خداوند برانسان واجب

گردانیده و از هرگونه تجاوز و جنایت بالای آن منع نموده است ، پس چگونه آنچه سرانجام را به مرگ می کشاند بدان راضی شد؟!.

فتاویٰ علما و فیصله های سازمان

های جهانی در مورد مواد مخدر

* فتاویٰ علما در باره مواد مخدر :

از امامان مذاهب و علما در باره مواد مخدر تا قرن ششم هجری کدام نظر و فتوائی روایت نشده است چون در عصر و زمان آنها این مواد وجود نداشت ،بعدها زمانیکه علما این مواد را شناختند در باره آن به طور مفصل صحبت نموده اند.

حالا نظریات و فتاویٰ بعض از علمای مذاهب چهارگانه را بطور نمونه ذکر می نمایم:

۱- امام التمرتلی حنفی در شرح متن قدوری چنین می گوید: (... و خوردن بنگ، چرس، آفیون جایز نبوده ،همه اینها حرام است چون عقل را فاسد ساخته تا آنکه شخص، معتاد عیاش ،هرزه، فاسد و

مواد مخدر

بی ننگ شده و او را از نماز و ذکر خداوند باز می دارد...^۱ .

۲- ابن عابدین حنفی می گوید: (.....) و خوردن بنگ و چرس حرام است چون هر آنچیزیکه به عقل خلل وارد نماید و آنرا برهم زند جایز نیست...^۲ .

۳- امام قرافی مالکی می گوید: (.....) و تناول افیون، بنگ و سیکران^۳ بقدریکه بالای عقل و حواس انسان تاثیر منفی نماید جایز نیست...^۴ .
همچنان در تهذیب الفروق می گوید: (.....) علمای اهل این زمان به حرام بودن نبات معروف به چرس که اهل فسق و فجور آنرا استعمال می نمایند متفق اند...^۵ .

۱- شرح الجوهره علی متن القدوری ۲/۲۷۰

۲- حاشیه ابن عابدین ۶/۴۵۷

۳- گیاهیست که با خوردن آن انسان مست می شود .

۴- الفروق ۱/۲۱۸

۵- تهذیب الفروق ۱/۲۱۴

۴- ابن حجر الهیتمی شافعی میگوید: (....)

اگر ثابت شود که این مواد مخدر نشه آور است و عقل را می پوشاند استعمال آن از گناه های بزرگ و فسوق مانند شراب است، پس هر آنچه که بانوشیدن و استعمالش، تهدید خداوند وارد شده، این مواد نیز در حکمش داخل است، چون علت مشترک «زایل شدن عقل» در هر دو وجود دارد (....)¹.

۵- البهوتی حنبلی میگوید: (.... و خوردن چرس نشه آور مباح نیست....)².

۶- شیخ الإسلام ابن تیمیه می گوید: (... اما چرس ملعون نشه آور مانند دیگر اشیای نشه کننده بوده، و به اتفاق علما هر نشه آوری حرام است، بلکه هر آنچه که عقل را زایل و بی اختیار می نماید خوردن و نوشیدن آن حرام است، اگرچه درذاتش از نشه کننده ها هم نباشد مانند بنگ، پس هر نشه آور

۱ - الزواجر ۱/۲۱۲

۲ - کشاف القناع ۶/۱۸۸

مواد مخدر

سزاوار فرمان الهی (شلاق) وهرآنچیزیکه نشه آورنیست سبب تعزیر (سرزنش) می شود.....^۱.

۷- ابن قیم جوزی می گوید: (....پس در

حرام بودن فروش شراب ، فروش هر گونه نشه آور خواه آشامیدنی باشد یا جامد، شیرۀ چیزی باشد یا پخته شده، داخل است ، فلهذا شیرۀ انگور ، شراب ساخته شده از کشمش ، خرما، جو ، جواری، عسل ، گندم ولقمه لعنت شده (چرس) این لقمه فسق و دگرگون کننده همه داخل این حکم هستند....)^۲

۸- مفتی دیار مصر شیخ عبدالمجید سلیم

در جواب سوالی درباره مواد مخدر چنین جواب ارائه کرد: (....بدون شک وشبهه که استعمال این مواد حرام است چون باعث زیان های بزرگ وناگوار شده، عقل را به تباهی کشانده، بدن را از بین می برد، همچنان ضررها و زیان های بی شماری را از خود

---

۱ - مجموع فتاوی شیخ الاسلام ابن تیمیه ۲۰۴/۳۴

۲ - زاد المعاد ۴/۶۳

مواد مخدر

بجا می گذارد که شریعت اسلامی هرگز به استعمال آن اجازه نمیدهد و حکم به حرام بودن آن نموده است...^۱.

۹- فتوای علمای بزرگ در عربستان سعودی:

علمای بزرگ عربستان سعودی با اتفاق آرا فتوای صادر نمودند که قاچاقبران مواد مخدره اعدام گردند، و ترویج دهندگان آن سرزنش شود، تا از شر آنها جلوگیری صورت گیرد.^۲

چنانکه کنفرانس جهانی مبارزه با نوشابه های الکلی و مواد مخدر، که در ساحة دانشگاه اسلامی در مدینه منوره در سال ۱۴۰۲هـ برگزار گردیده بود، بر لزوم نبرد و مبارزه علیه نوشابه های الکلی و مواد مخدره با همه وسایل ممکنه، و بر حرام بودن همه مشروبات الکلی و مواد مخدره، این کنفرانس اعمال خود را به پایان رسانید.^۳

۱- فقه السنة ۲ / ۵۳۳

۲- مجله البحوث الاسلامیه عدد ۱۲ / ۸۷ عام ۱۴۰۵هـ

۳- مجله البحوث الاسلامیه ۱۲ / ۸۷

این بود توضیحات و فتاوی علمای سرشناس اسلامی که بطور واضح و صریح برتحریم مواد مخدره با انواع مختلف آن مانند: چرس، هیروئین، افیون، بنگ، و غیره حکم صادر نمودند.

۱۰- فتاوی علمای اهل سنت ایران:

در آخر بحث دلیلی که جامع تمام ادله باشد ذکر می شود و آن اینکه اگر در باره مواد مخدر از طرف شارع علیه السلام هیچگونه دلیلی بر حرام بودن آن نمی بود، باز هم از طریق دیگر حرام است و آن منع کردن والیان امر (دولت) است که والیان امر، استعمال، تجارت، زراعت، و هم حمل و ..... آن را ممنوع قرار داده اند و برای آن قوانین مقرر کرده اند و اطاعت از والی امر واجب است در حکمی که در آن نافرمانی خدا و رسول خدا صلی الله علیه و آله نباشد بر این مسئله تمام مسلمین اجماع دارند چنانکه علامه نووی در شرح مسلم باب طاعة الامراء ذکر نموده اند.

از این تایید می شود که ضرر مواد مخدر از مسکرات هم بیشتر و ممنوعیت شدیدتری را در بر دارد. و به همین خاطر مقننین، قانون

تند و سختی وضع کرده و زراعت، تجارت و استعمال آن را ممنوع قرار داده اند. و سزاهایی برای متخلفین مقرر کرده و شدیداً مراقب آن هستند و ... که این همه دال بر ممنوع بودن مواد مخدر است^۱

و الله اعلم و علمه اتم، والذی ظهر لی حررتہ علی التکلان علیہ.

محمد زکریا دھواری از دار الافتاء حوزه علمیه عین العلوم گشت سراوان ۲۹ محرم ۱۴۲۲ هـ ق برابر با ۸۰/۴/۱ خورشیدی.

تصدیقات علمای اہلسنت

الجواب صحیح. سید محمد یوسف حسین پور.

خادم حوزه علمیه عین العلوم گشت.

المجیب مصیب. محمد دھقان.

الجواب صحیح. محمد علم حسین بر مدرس حوزه علمیه گشت.

الجواب حق و صواب. عبدالرحیم ہاشمزی.

مدرس حوزه علمیه گشت.

موارد فوق مورد تایید است سید عبدالکریم حسین پور.

---

۱ - حاشیہ رد المحتار للشامی، ج ۶، ص ۷۷.

* فیصله سازمان های بین المللی درباره مواد

مخدر:-

۱- در سال ۱۹۰۹ میلادی برای اولین بار کنفرانس جهانی در باره مواد مخدره دایر گردید، که کشور های اشتراک کننده خواستار بررسی مشکلات ناشی ازین مواد، و اثرهای ناگوار آن در اجتماع شدند، همچنان این کنفرانس در پایان کارشان اعلامیه صادر نمودند تا اقدامات لازمه در مورد مبارزه با این مواد خطرناک صورت گیرد.

۲- برای دومین بار کنفرانس جهانی بر ضد افیون در سال ۱۹۱۲م در لاهای صورت گرفت که کشورها ی اشتراک کننده متعهد شدند تا انتاج و صادر شدن این مواد را مراقبت نمایند.و این مواد تنها منحصر به امور دارویی گردد.

۳- در سال ۱۹۲۵م کنفرانس جهانی در

ژنیف دایر گردید، که اشتراک کنندگان این کنفرانس با اتفاق همه در جلوگیری از تجارت افیون و جزای قانونی بر قاچاقبران آن تاکید نمودند.

۴- در سال ۱۹۳۶م کنفرانس جهانی برای بار دوم در ژنیف دایر گردید، که از مهمترین فیصله های آن، تسلیم نمودن مجرمین به چنگ قانون، و سهولت ارتباط با دوایر مبارزه با مواد مخدره بود.

۵- در سال های ۱۹۶۱م و ۱۹۷۱م و ۱۹۷۲م کنفرانس های متعددی مبنی بر لزوم مراقبت و پیگیری مواد مخدره، و دواهای بیهوش کننده دایر گردید. این بود فیصله های کشورهای متعدد جهان در مورد این مواد کشنده و مهلک، که در اواخر قرن بیست متوجه خطر این مواد شدند در حالیکه پیشوای بزرگ جهان حضرت محمد ﷺ از اینگونه موادی که نشه و سستی و کسالت را بار می آورد، قبل از چهارده قرن مردم را بر حذر داشته و منع نموده بودند چنانکه ام سلمه از پیامبر بزرگ اسلام چنین روایت می کند (پیامبر خدا از هر آنچه که نشه می نماید و سستی و ناتوانی را به بار می آورد منع نموده است) - روایت احمد ۴/ ۲۷۳ - ۴۲ -

جزای شخص معتاد، رواج دهنده، قاچاقبر، وکشاورز
مواد مخدر: -

اول: - جزای شخص معتاد به مواد مخدر:

در مورد حرام بودن مواد مخدره و تعیین جزای شدید
براشخاص معتاد به آن اختلافی در بین علما وجود
ندارد، بخاطریکه وی با مرتکب شدن چنین عمل خود را در
هلاکت می افگند، درحالیکه خداوند انسان را در کتابش ازین عمل
منع نموده ، می فرماید: (وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى
التَّهْلُكَةِ) (بقره: ۱۹۵).

ترجمه: (خود را بدست خویش به هلاکت نیندازید).
چنانکه ویّ بالاین نادانی و بی پروائی مرتکب تجاوز و جنایت
بالای بزرگترین نعمتی (عقل) که خداوند بروی ارزانی نموده، شده
است و خداوند بسبب همین عقل انسان را واداربه طاعت اوامرش
نموده است.

مگر در مورد اینکه شخص معتاد به مواد مخدره مستحق

چه جزائی میشود؟ آیا جزای شراب بروی لازم میشود یا اینکه سرزنش و تعزیر میشود؟ از علما دو قول روایت شده که رأی راجح و صحیح همان است که جزای شخص معتاد به مواد مخدره همانا فرمان الهی (شلاق) است مانند کسیکه شراب نوشیده باشد، این نظر شیخ الاسلام ابن تیمیه، ابن القیم، امام ذهبی، امام زرکشی و دیگر علمای بزرگ اسلام است.

اسباب راجح بودن این نظریه:

- ۱- این نظریه تعدادی از علمای بزرگ اسلام می باشد.
- ۲- دلایلی که بر حرام بودن شراب آمده، مواد مخدره باتمامی انواعش چه مایع چه جامد چه نوشیدنی چه خوردنی داخل این حکم است.
- ۳- این حکم از طرف علمای بزرگ عربستان سعودی و سایر علمای بزرگ جهان اسلام صادر شده چنانکه در ما قبل ذکر شد، در این فتویٰ چنین آمده: ((کسیکه مواد مخدره را استعمال نماید در حق وی حکم شرعی شراب خواری جاری میشود، اما اگر معتاد به

مواد مخدر

این مواد شده باشد و قاضی جزای شلاق را بروی کفایت نیند، پس میتواند در مورد این چنین اشخاص اجتهاد نماید و تلاش به خرج دهد تا جزا و سرزنش مناسب بر آنها تعیین نماید، اگر چه قتل هم باشد)^۱.

دوم: جزای رواج دهنده مواد مخدر:

ترویج مواد مخدره در اجتماع مسلمانان، اخلاق و ارزش ها را از هم می پاشد، درعین حال سبب نشر بدی ها و زشتی ها شده، کمک و همکاری در گناه و تجاوزگری که خداوند از آن بندگان را برحذر نموده می باشد، خداوند می فرماید: (وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ) (مائدة: ۲). ترجمه: (... و در گناه و ظلم کمک ننمائید).

فلهذا لازم است که جزای آن باز دارنده و نکوهش کننده باشد اگر چه جزای چنین اشخاص به حد قتل هم برسد، چنانکه در متن فتوای علمای بزرگ سعودی در باره مواد مخدره آمده: (و کسیکه مواد مخدره را ترویج میدهد، چه از نگاه ساختن، یا وارد

مواد مخدر

نمودن، یا خرید و فروش آن، یا هدیه نمودن آن به کسی، و یا غیره راه های دیگر، همه در نشر و پخش و ترویج آن یکسانند. اگر برای اولین بار به اینکار اقدام نموده باشد لازم است که جزا و سرزنش سخت بروی تطبیق گردد، مثل حبس، شلاق و یا جریمه مالی یا هردو باهم، نظربه مقتضای حال شخص که قاضی هر آنچه را در حقتش مناسب میبیند، و اگر این عمل دو باره از وی تکرار شد، پس جزای برایش تعیین گردد تا مردم از شرش رهائی یابند، اگر چه به حد قتل هم برسد، چونکه این شخص با این عملش از جمله مفسدین در روی زمین و از جمله کسانیست که جرایم در نفسهای شان بطور بنیادی و عمیق جا گرفته و از آن خلاصی ندارند، علما این مسأله را نیز بررسی نموده اند که قتل نوعی از انواع تعزیر و سرزنش می باشد^۱.

سوم: جزای قاچاق بران مواد مخدر: -

قاچاق مواد مخدره تاثیرات بد بالای فرد و اجتماع مانند رواج دهنده آن دارد، بلکه بالاتراز آن است، بنابراین لازم است که

---

^۱ - مجله البحوث الإسلامية ۷۸/۱۲

مواد مخدر

جزا و کیفر قاچاق بران این مواد همانند و یا اضافه تر از ترویج دهندگان آن باشد، سازمان علمای بزرگ عربستان در باره^۱ قاچاقبران مواد مخدره چنین فرمان صادر نموده اند: (... در قسمت قاچاق بران مواد مخدره، جزای آنها قتل است، چون به سبب قاچاق این مواد، و داخل نمودنش در کشورها، فساد بزرگ به بار آمده که خطر آن نه تنها بالای خود قاچاق بر، بلکه بالای همه^۲ امت و توده ها متوجه خواهد بود، وارد کننده این مواد و شخصیکه آنها را از خارج بدست می آورد سپس برای ترویج دهندگان این مواد را تهیه می کند همه^۳ شان در یک صف قرار دارند...).

چهارم: جزای کشاورزان مواد مخدر : —

کسیکه مواد مخدره را کشت می نماید و یا به صنعت آن می پردازد همه در یک حلقه با ترویج دهندگان این مواد قرار دارند، فلهمذا جزای کشاورزان این مواد تعلق به اجتهاد قاضی یا حاکم مسلمان دارد، اگر با سوختاندن، یا از بین بردن کشتزار، یا سرزنش کشاورز، با شلاق زدن و یا حبس نمودن، یا

^۱ - مجلة البحوث الإسلامية ۱۲/۷۸

مواد مخدر

تعیین جریمه مالی بروی میتواند مانع این عملش در آینده شود، پس این کار را بکند، اگر کشاورز دو باره به این عمل دست زد، قاضی میتواند حکم به قتل وی کند، چون کشت مواد مخدره از جمله بدترین انواع فساد و نشر فرومایگی و اعلان منکرات در اجتماع می باشد، و قبلاً جزای ترویج دهندگان این مواد را ذکر نمودیم، و جزای آنها بر کشاورزان مواد مخدره کاملاً قابل تطبیق است. والله اعلم.

خواننده گرامی: جزاهای را که علمای کرام بر معتادان و ترویج دهندگان و قاچاق بران و کشاورزان مواد مخدره تعیین نموده اند مبنی بر دلایل وارد شده در مورد منع خوردن مال از کسب حرام، نشر و پخش فساد و فرومایگی در اجتماع، و خرید و فروش آنچه را شریعت حرام قرار داده است می باشد منجمله قرار ذیل است:-

اولاً:- خداوند می فرماید: (وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُم بَيْنَكُم بِالْبَاطِلِ) (بقره: ۱۸۸). ترجمه: (و مال های خود را در بین خویش به ناحق مخورید).

دوم:- خداوند می فرماید: (وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ) (مائدة: ۲). ترجمه: (در نیکوکاری و پرهیزگاری یکدیگر را کمک کنید و در گناه و ظلم کمک ننمائید).

سوم:- خداوند می فرماید: (إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خِلَافٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ) (مائدة: ۳۳).

ترجمه: (بی گمان جزای کسانی که با خداوند و رسول او به جنگ برمی خیزند و به فسادکاری در زمین سعی می ورزند اینست که کشته شوند یا به دار زده شوند یا دستها و پاهاى شان از طرف مخالف^(۱) بریده شود یا از زمین دور ساخته شوند (تبعید شوند).

۱- یعنی دست راست و پای چپ شان، والله اعلم

مواد مخدر

چهارم: - پیامبر ﷺ می فرماید: (به تاکید خداوند فروش شراب ، لاشهٔ مردار، خنزیر و بت ها را حرام نموده است)^۱

پنجم: - پیامبر ﷺ می فرماید: (خداوند یهود را هلاک نماید ، خداوند چربی را برایشان حرام نمود سپس آنها فروختند واز پولش استفاده نمودند)^۲.

ششم: - پیامبر ﷺ می فرماید: - (بی گمان هرگاه خداوند چیزی را حرام نماید، پولش را نیز حرام قرار میدهد)^۳.

هفتم: - پیامبر ﷺ می فرماید: - (خداوند بر شراب، و شیره کش آن ، و نوشنده، و ساقی آن، و فروشنده و خریدار آن ، و بارکش آن و بارشده بسویش، و بر خورندهٔ پولش لعنت و نفرین فرستاده است)^۴.

پس مواد مخدرهٔ بدتر از شراب است به همین منظور هر که در تجارت، کشت، (کشاورز کوکنار ، ونشتر زن آن ، و کسیکه در

---

^۱ - متفق علیه.

^۲ - متفق علیه.

^۳ - روایت دار قطنی ۷/۳.

^۴ - روایت طبرانی ۵۰/۹.

مواد مخدر

حمل و نقل آن سهم دارد (ترویج و قاچاق این مواد به هر شکلی از اشکال و هرگونه انگیزهٔ سهم داشته باشد مانند شراب مورد نفرین خداوند قرار خواهد گرفت و مستحق جزای دنیوی نیز می شود.

خوشا به حال آنکه به سخن گوش فرا می دهد ، و از آنچه پسندیده و شایسته است پیروی می کند.

وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمین

فهرست

صفحه	موضوع
۲	پشگفتار: فضیلت رزق حلال.....
۸	تعریف مواد مخدر:.....
۹	انواع مواد مخدر.....
۱۰	حکم مواد مخدر:.....
۱۱	دلیل از قرآن کریم.....
۱۶	دلیل از سنت مطهر.....
۱۸	دلیل اجماع.....
۱۸	دلیل قیاس.....
۲۰	حکم زراعت و تجارت مواد مخدر:.....
۲۵	حکمت در حرام بودن مواد مخدر.....
	فتاوی علمای فیصله های سازمانهای جهانی.....
۳۴	فتاوی علمای در باره مواد مخدر:.....
۴۱	فیصله سازمانهای بین المللی در باره مواد مخدر:.....
۴۳	۱- جزای شخص معتاد به مواد مخدر.....
۴۵	۲- جزای رواج دهنده مواد مخدر.....
۴۹	۳- جزای قاچاق بران مواد مخدر.....
۴۷	۴- جزای کشاورزان مواد مخدر.....

مشخصات کتاب

نام کتاب: مواد مخدر از دیدگاه اسلام

نویسنده: د. عبدالله الطیار

مترجم: قریب الله مطیع

کمپوز: عبدالرحمن شیرزاد

ناشر: مطابع الرشید

تعداد چاپ: ۴۰۰۰

نوبت چاپ: اول

رقم الإيداع : ١٤٢٤/٤٥٧٣

ردمك : ٩٩٦٠-١٠-٦٧٩-٩

٧٧٥٦٦

٩٥